

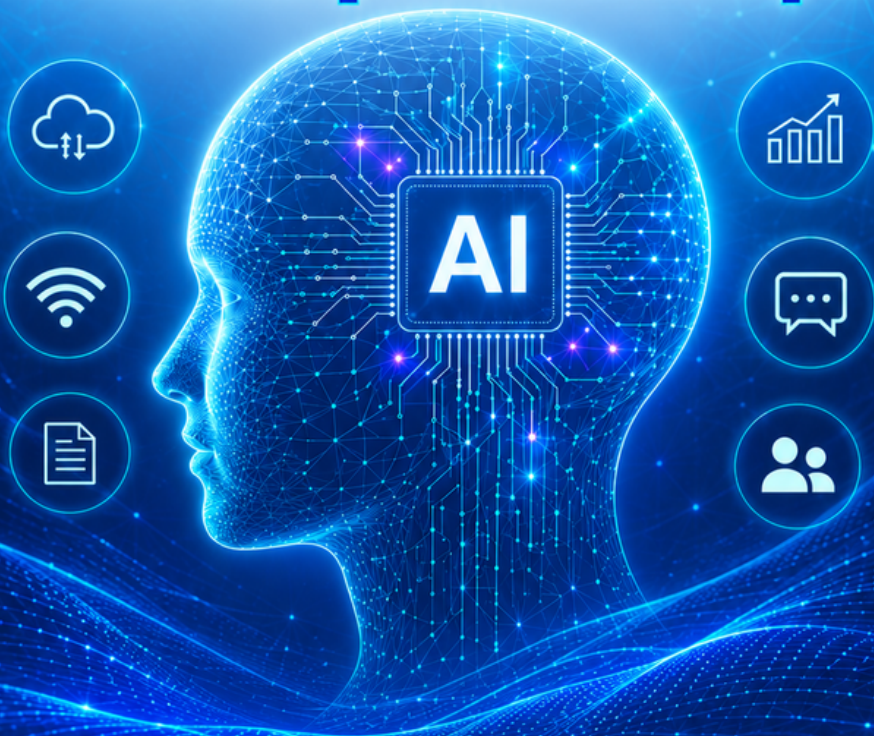
EBOOK

BÌNH DÂN HỌC VỤ SỐ

SỐ 6/2026

CHUYÊN ĐỀ

TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

MỤC LỤC

I. KIẾN THỨC, KỸ NĂNG SỐ CƠ BẢN

1. Giới thiệu chung về Luật Trí tuệ nhân tạo.....	3
2. Các hành vi bị nghiêm cấm trong Luật Trí tuệ nhân tạo.....	4
3. Hỗ trợ doanh nghiệp trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo.....	5
4. Những nguyên tắc cốt lõi sử dụng trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm.....	6
5. Một số ứng dụng của trí tuệ nhân tạo trong đời sống.....	7
6. 5 nguyên tắc vàng khi dùng trí tuệ nhân tạo để không bị “dắt mũi”.....	8
7. Thách thức và mặt trái cần lưu ý khi ứng dụng trí tuệ nhân tạo tại Việt Nam.....	9
8. Những điều cần biết khi sử dụng trí tuệ nhân tạo dành cho người mới bắt đầu.....	10
9. Các kỹ năng quan trọng khi sử dụng trí tuệ nhân tạo.....	12
10. Hệ lụy khó lường khi "sống ảo" bằng công nghệ trí tuệ nhân tạo.....	15

II. TRAO ĐỔI THẢO LUẬN

1. Bốn điểm mới trong Luật Trí tuệ nhân tạo của Việt Nam.....	16
2. Ứng dụng trí tuệ nhân tạo vào nghiên cứu phát triển vùng.....	19
3. Hải Phòng triển khai thi hành Luật Trí tuệ nhân tạo với nhiều nhiệm vụ, giải pháp đồng bộ.....	21
4. Hải Phòng tiên phong ứng dụng trí tuệ nhân tạo.....	23
5. Người trẻ Hải Phòng chủ động ứng dụng trí tuệ nhân tạo vào thực tiễn.....	25
6. Thận trọng khi sử dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục.....	28

III. HỎI ĐÁP

1. Các nguyên tắc cơ bản trong hoạt động trí tuệ nhân tạo là gì?.....	31
2. Một số quan niệm sai lầm về trí tuệ nhân tạo?.....	31
3. Những ưu, nhược điểm của trí tuệ nhân tạo trong đời sống?.....	32
4. Cách khắc phục hiệu quả khi ChatGPT lỗi, phản hồi chậm.....	33
5. Lợi ích của việc doanh nghiệp áp dụng AI là gì?.....	34
6. Các doanh nghiệp cần lưu ý gì khi sử dụng trí tuệ nhân tạo?.....	35
7. Sinh viên cần trang bị kỹ năng gì để sử dụng AI hiệu quả?.....	35
8. Sinh viên sử dụng trí tuệ nhân tạo thế nào cho đúng?.....	35

GIỚI THIỆU CHUNG VỀ LUẬT TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Ngày 10/12/2025, tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV đã thông qua Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15. Đây là đạo luật chuyên ngành đầu tiên của Việt Nam quy định toàn diện về hoạt động nghiên cứu, phát triển, triển khai và sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI), đánh dấu bước tiến quan trọng trong quá trình hoàn thiện hành lang pháp lý cho chuyển đổi số và phát triển kinh tế số quốc gia. Luật có hiệu lực thi hành từ ngày 01/3/2026.

Luật gồm 8 chương, 35 điều, quy định về quyền, nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động AI; nguyên tắc phát triển, quản lý và sử dụng AI; đồng thời xác định trách nhiệm quản lý nhà nước đối với lĩnh vực trí tuệ nhân tạo tại Việt Nam.

Kỳ họp thứ 10 Quốc hội Khóa XV thông qua Luật Trí tuệ nhân tạo.

Một trong những nội dung nổi bật của Luật là xác định nguyên tắc “lấy con người làm trung tâm”, bảo đảm AI phục vụ con người, không thay thế hoàn toàn vai trò, trách nhiệm và quyền quyết định của con người. Luật yêu cầu các hệ thống AI phải bảo đảm tính minh bạch, công bằng, an toàn, không phân biệt đối xử, bảo vệ quyền riêng tư, dữ liệu cá nhân và an ninh quốc gia.

Luật Trí tuệ nhân tạo áp dụng phương thức quản lý theo mức độ rủi ro của hệ thống AI, chia thành 3 nhóm gồm: rủi ro cao, rủi ro trung bình và rủi ro thấp (chương 2 điều 9). Trong đó, các hệ thống AI có rủi ro cao như trong lĩnh vực y tế, giáo dục, tài chính, hạ tầng quan trọng... sẽ phải thực hiện đánh giá sự phù hợp, giám sát chặt chẽ và tuân thủ các yêu cầu nghiêm ngặt trước khi đưa vào vận hành.

Bên cạnh đó, Luật cũng quy định nhiều hành vi bị nghiêm cấm như sử dụng AI để lừa đảo, tạo nội dung giả mạo gây ảnh hưởng đến tổ chức, cá nhân; xâm phạm dữ liệu cá nhân; thao túng nhận thức, phân biệt đối xử hoặc gây phương hại đến quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn xã hội.

Để thúc đẩy phát triển AI bền vững, nhà nước sẽ ưu tiên đầu tư hạ tầng AI quốc gia, xây dựng cơ sở dữ liệu dùng chung, hỗ trợ nghiên cứu công nghệ lõi, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và thành lập Quỹ Phát triển AI quốc gia nhằm hỗ trợ doanh nghiệp, tổ chức nghiên cứu và đổi mới sáng tạo.

Việc ban hành Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 có ý nghĩa quan trọng trong việc tạo hành lang pháp lý đồng bộ cho phát triển AI tại Việt Nam; góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, phát triển kinh tế số, xã hội số và bảo đảm ứng dụng AI an toàn, có trách nhiệm, vì lợi ích của người dân và đất nước./

CÁC HÀNH VI BỊ NGHIÊM CẤM TRONG LUẬT TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Theo Điều 7 Chương I của Luật Trí tuệ nhân tạo (AI), các hành vi bị nghiêm cấm được quy định cụ thể như sau:

Thứ nhất, lợi dụng, chiếm đoạt hệ thống AI để thực hiện hành vi vi phạm pháp luật, xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân.

Thứ hai, phát triển, cung cấp, triển khai hoặc sử dụng các hệ thống trí tuệ nhân tạo nhằm mục đích như:

- Thực hiện các hành vi bị nghiêm cấm theo quy định của luật;

- Sử dụng yếu tố giả mạo hoặc mô phỏng người, sự kiện thật để lừa dối hoặc thao túng nhận thức, hành vi của con người một cách có chủ đích và có hệ thống, gây tổn hại nghiêm trọng đến quyền, lợi ích hợp pháp của con người;

- Tạo ra hoặc phổ biến nội dung giả mạo có khả năng gây nguy hại nghiêm trọng đến an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội.

- Lợi dụng điểm yếu của nhóm người dễ bị tổn thương, bao gồm trẻ em, người cao tuổi, người khuyết tật, người dân tộc thiểu số hoặc người mất năng lực hành vi dân sự, người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự, người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi để gây tổn hại cho chính họ hoặc người khác;

Thứ ba, thu thập, xử lý hoặc sử dụng dữ liệu để phát triển, huấn luyện, kiểm thử hoặc vận hành hệ thống trí tuệ nhân tạo trái với quy định của pháp luật về dữ liệu, bảo vệ dữ liệu cá nhân, sở hữu trí tuệ và an ninh mạng.

Thứ tư, cản trở, vô hiệu hóa hoặc làm sai lệch cơ chế giám sát, can thiệp và kiểm soát của con người đối với hệ thống trí tuệ nhân tạo theo quy định của Luật này.

Thứ năm, che giấu thông tin bắt buộc phải công khai, minh bạch hoặc giải trình; tẩy xóa, làm sai lệch các thông tin, nhãn, cảnh báo bắt buộc trong hoạt động trí tuệ nhân tạo.

Thứ sáu, lợi dụng hoạt động nghiên cứu, thử nghiệm, đánh giá hoặc kiểm định hệ thống trí tuệ nhân tạo để thực hiện hành vi trái quy định của luật.

Việc quy định các hành vi bị nghiêm cấm trong Luật Trí tuệ nhân tạo góp phần bảo đảm an ninh, an toàn thông tin và bảo vệ quyền lợi của con người trong môi trường số. Đồng thời, đây cũng là cơ sở quan trọng để trí tuệ nhân tạo phát triển theo hướng lành mạnh, phục vụ hiệu quả cho sự phát triển của xã hội./

HỖ TRỢ DOANH NGHIỆP TRONG LĨNH VỰC TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Tại điều 25 chương 4, Luật Trí tuệ nhân tạo quy định doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, doanh nghiệp nhỏ và vừa được hỗ trợ chi phí đánh giá sự phù hợp quy định; được cung cấp miễn phí hồ sơ mẫu, công cụ tự đánh giá, đào tạo và tư vấn; được ưu tiên hỗ trợ từ Quỹ Phát triển trí tuệ nhân tạo quốc gia.

Doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, doanh nghiệp nhỏ và vừa, tổ chức khoa học và công nghệ và nhóm nghiên cứu có dự án đổi mới sáng tạo khả thi được hỗ trợ thông qua phiếu hỗ trợ để sử dụng hạ tầng tính toán, dữ liệu dùng chung, mô hình ngôn ngữ lớn tiếng Việt và tiếng dân tộc thiểu số, nền tảng huấn luyện, kiểm thử và dịch vụ tư vấn kỹ thuật phục vụ nghiên cứu, phát triển và triển khai ứng dụng trí tuệ nhân tạo.

Doanh nghiệp có năng lực nghiên cứu, phát triển và đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo được ưu tiên tham gia nhiệm vụ trong chương trình khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo quốc gia, nhiệm vụ phát triển công nghệ cao được ưu tiên đầu tư phát triển, công nghệ chiến lược và sản phẩm, dịch vụ công nghệ số trọng điểm; được hỗ trợ phát triển công nghệ cốt lõi, mô hình nền tảng, phần cứng và công nghệ huấn luyện hiệu năng cao theo định hướng phát triển năng lực trí tuệ nhân tạo quốc gia.

Doanh nghiệp tham gia thử nghiệm trí tuệ nhân tạo theo cơ chế thử nghiệm có kiểm soát được hỗ trợ tư vấn kỹ thuật, đánh giá rủi ro, kiểm thử an toàn và kết nối với cơ sở thử nghiệm, kiểm định theo quy định của pháp luật.

Người dân tương tác với robot AI.

Doanh nghiệp chia sẻ dữ liệu, mô hình, công cụ hoặc kết quả nghiên cứu phục vụ phát triển trí tuệ nhân tạo được hưởng ưu đãi hoặc hỗ trợ theo quy định của pháp luật, bảo đảm tuân thủ pháp luật về dữ liệu, bảo vệ dữ liệu cá nhân và sở hữu trí tuệ.

Nhà nước khuyến khích hợp tác giữa doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học và trung tâm đổi mới sáng tạo nhằm phát triển công nghệ trí tuệ nhân tạo, thương mại hóa kết quả nghiên cứu và mở rộng năng lực đổi mới sáng tạo; khuyến khích doanh nghiệp đầu tư dài hạn vào nghiên cứu và phát triển trí tuệ nhân tạo./.

Thu Nga

NHỮNG NGUYÊN TẮC CỐT LÕI SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO CÓ TRÁCH NHIỆM

Trí tuệ nhân tạo (AI) ngày càng phát triển mạnh mẽ và được ứng dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực của đời sống, việc sử dụng AI một cách có trách nhiệm trở thành yêu cầu cấp thiết đối với mỗi cá nhân, tổ chức và doanh nghiệp. Các nguyên tắc cốt lõi trong sử dụng trí tuệ nhân tạo không chỉ nhằm bảo đảm tính minh bạch, công bằng và an toàn, mà còn hướng tới việc bảo vệ quyền con người, quyền riêng tư và lợi ích chung của xã hội trong thời đại số, cụ thể:

Thứ nhất, minh bạch: Luôn thông báo rõ ràng khi sử dụng nội dung do hệ thống AI tạo ra hoặc chỉnh sửa, sử dụng tính năng gắn nhãn AI với nội dung do hệ thống AI tạo ra khi đăng tải nội dung này trên nền tảng mạng xã hội;

Thứ hai, đáng tin cậy: Nội dung truyền thông được kiểm chứng, có căn cứ, xuất phát từ nguồn rõ ràng và không bị bóp méo.

Thứ ba, tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ: Việc tạo và chia sẻ nội dung cần tôn trọng quyền tác giả và các quyền sở hữu trí tuệ khác (quyền liên quan và các quyền sở hữu công nghiệp).

Thứ tư, bảo vệ quyền riêng tư: Chỉ xử lý dữ liệu cá nhân khi thực sự cần thiết và dựa trên sự đồng ý của chủ thể dữ liệu, đồng thời phải thực hiện các biện pháp bảo mật thích hợp theo yêu cầu của Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân và các văn bản hướng dẫn liên quan.

Thứ năm, tôn trọng phẩm giá con người: Mọi hành vi sáng tạo, truyền tải nội dung truyền thông phải đặt con người làm trung tâm và vì lợi ích tốt đẹp nhất của con người.

Thứ sáu, có trách nhiệm: Cá nhân, tổ chức thực hiện các hành vi trên mạng xã hội phải tuân thủ các quy tắc về đạo đức cá nhân, nghề nghiệp, chuẩn mực xã hội, chính sách nội bộ tại nơi làm việc và sẵn sàng giải trình hoặc gánh chịu hậu quả liên quan.

Sử dụng AI có trách nhiệm không chỉ giúp phát huy tối đa lợi ích của công nghệ mà còn góp phần bảo đảm quyền con người, tính minh bạch và sự phát triển bền vững trong kỷ nguyên số./.

Thanh Trà

MỘT SỐ ỨNG DỤNG CỦA TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG ĐỜI SỐNG

Có rất nhiều ứng dụng AI trên thực tế, một vài trong số đó gồm:

Công cụ tìm kiếm Google: Khi chúng ta bắt đầu viết nội dung nào đó trên công cụ tìm kiếm Google, chúng ta ngay lập tức nhận được các đề xuất có liên quan từ Google, và điều này là do các công nghệ AI khác nhau.

Ứng dụng bản đồ số: Map4D được xây dựng trên nền tảng bản đồ số chuẩn quốc gia. Mang đến sự tối ưu lộ trình cho người dùng, đường đi ngắn nhất trong thời gian nhanh nhất. Một ví dụ thực tế là ứng dụng chia sẻ chuyến đi: Có các ứng dụng chia sẻ chuyến đi khác nhau như Uber sử dụng AI và học máy để xác định loại chuyến đi, giảm thời gian chờ sau khi đặt xe cũng như giá chuyến đi...

Lọc thư rác trong email: AI cũng được sử dụng để lọc thư rác trong email, giúp bạn chỉ nhận những thư quan trọng và phù hợp trong hộp thư đến (Inbox). Theo nghiên cứu, Gmail có thể lọc 99,9% các thư rác.

Mạng xã hội: Các trang mạng xã hội như Facebook, Instagram, Pinterest... sử dụng công nghệ AI cho các mục đích khác nhau như nhận dạng khuôn mặt và đề xuất bạn bè, tìm kiếm khách hàng tiềm năng... khi bạn tải ảnh của mình lên Facebook...

Ứng dụng AI trong nông nghiệp.

Các thiết bị thông minh: Các dụng cụ smart home, điều khiển từ xa, nhận diện khuôn mặt, cảm ứng vân tay, dự đoán thời tiết và sâu bệnh, tự động hóa các công việc nông nghiệp... Đây là những thiết bị được lập trình bởi những thuật toán máy học có sẵn khác nhau.

Đề xuất sản phẩm: Khi chúng ta tìm kiếm một sản phẩm trên ứng dụng, chúng ta nhận được đề xuất cho các sản phẩm tương tự và điều này là do các thuật toán học máy khác nhau.../.

Ngọc Anh

5 NGUYÊN TẮC VÀNG KHI DÙNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO ĐỂ KHÔNG BỊ “DẮT MŨI”

Thứ nhất, dùng AI để tạo cấu trúc, không phải tìm chân lý: AI rất giỏi trong việc sắp xếp những suy nghĩ lộn xộn thành văn bản có hệ thống. Hãy dùng nó để lập dàn ý, tạo danh sách kiểm tra (checklist), tóm tắt ghi chú hoặc lên lịch trình du lịch. Tuy nhiên, đừng coi AI là nguồn chân lý cuối cùng. Nguyên tắc đơn giản: Nếu một sai sót có thể khiến bạn mất tiền, ảnh hưởng sức khỏe, uy tín hoặc các mối quan hệ, hãy luôn kiểm chứng lại thông tin.

Thứ hai, yêu cầu AI "trình bày bài giải": Một trong những cách tốt nhất để giảm thiểu ảo giác (hallucinations - việc AI tự bịa ra thông tin) là buộc nó phải minh bạch. Hãy sử dụng các câu lệnh (prompts) như: "Bạn đang dựa trên những giả định nào", "Liệt kê các nguồn thông tin cho câu trả lời này", "Đưa ra câu trả lời kèm theo mức độ không chắc chắn".

Ngay cả khi không thể trích dẫn hoàn hảo, AI thường sẽ tiết lộ khi nó đang "đoán mò".

Thứ ba, coi kết quả chỉ là bản nháp đầu tiên: AI có thể giúp bạn đi được hơn nửa chặng đường rất nhanh, nhưng phần còn lại cần sự can thiệp của con người về ngữ cảnh, gu thẩm mỹ và độ chính xác. Điều này đặc biệt đúng với đơn xin việc, bài tập, đánh giá hiệu suất hay các email nhạy cảm. Người dùng thông minh không nhờ AI suy nghĩ thay, mà dùng nó để suy nghĩ nhanh hơn.

Thứ tư, không giao phó quyền phán xét cho AI: AI có thể giúp cân nhắc các lựa chọn hoặc phân tích ưu nhược điểm, nhưng nó không nên là người đưa ra quyết định cuối cùng. Nếu bạn thấy mình đang nghĩ "AI bảo đây là lựa chọn tốt nhất nên tôi sẽ làm theo" hoặc "AI khuyên tôi nên nghỉ việc", hãy dừng lại. Đó không phải là năng suất, đó là sự "ủy quyền cảm xúc" đầy rủi ro.

Thứ năm, bảo mật thông tin cá nhân tuyệt đối: Vì giao diện chatbot tạo cảm giác an toàn, người dùng thường dễ dàng chia sẻ thông tin quá mức. Để giảm thiểu rủi ro, tuyệt đối không nhập các thông tin sau vào chatbot: số tài khoản, mật khẩu, chi tiết hồ sơ bệnh án, thông tin pháp lý riêng tư.

Lưu ý, những "vùng cấm" khi dùng AI: Trong một số trường hợp, hãy chỉ coi AI là công cụ động não (brainstorming), tuyệt đối không dùng làm chuyên gia tư vấn. Trong y tế, không sử dụng chatbot để chẩn đoán hay kê đơn; không tin tưởng AI trong tư vấn hợp đồng hay tranh chấp; không dùng AI để quyết định đầu tư hay xử lý thuế.

Tương lai của AI không chỉ nằm ở các mô hình thông minh hơn, mà ở cách người dùng ra quyết định khôn ngoan hơn. Hãy tin vào quy trình kiểm chứng, đừng tin vào "tính cách" của chatbot./.

THÁCH THỨC VÀ MẶT TRÁI CẦN LƯU Ý KHI ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TẠI VIỆT NAM

Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) tại Việt Nam hiện nay vẫn đối mặt với nhiều thách thức về hạ tầng, nhân lực và pháp lý. Một số vấn đề nổi bật gồm:

Sử dụng trí tuệ nhân tạo an toàn và hiệu quả.

Rủi ro về an toàn và bảo mật: AI dễ trở thành mục tiêu tấn công mạng hoặc bị lợi dụng để phát tán thông tin độc hại. Nếu không bảo vệ chặt chẽ, AI có thể trở thành “cửa sau” cho các hành vi xâm nhập hoặc phá hoại.

Tính tin cậy chưa cao: AI có thể cho kết quả sai lệch nếu dữ liệu đầu vào mang thành kiến hoặc thiếu giám sát, gây hậu quả nghiêm trọng khi áp dụng trong thực tế.

Thiếu minh bạch và khó truy trách nhiệm: Nhiều hệ thống AI hoạt động như “hộp đen”, khó kiểm soát cách ra quyết định và dữ liệu sử dụng. Nếu không có giám sát độc lập, AI dễ tạo ra kết quả thiên vị, và cũng khó xác định trách nhiệm khi xảy ra sự cố.

Gia tăng rủi ro từ tác nhân xấu: Gian lận tài chính: AI bị khai thác để tạo giao dịch gian lận, tổng tiền tự động; Đánh cắp dữ liệu: AI giúp truy xuất thông tin nhạy cảm, vượt qua các lớp bảo mật truyền thống; Tác động chính trị - xã hội: AI bị vũ khí hóa để lan truyền tin giả, thao túng dư luận; Gây thiệt hại danh tiếng: AI có thể bị dùng để mạo danh, rò rỉ thông tin, làm mất niềm tin nơi công chúng./.

Hải Anh

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT KHI SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO DÀNH CHO NGƯỜI MỚI BẮT ĐẦU

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang ngày càng trở thành một phần quen thuộc trong đời sống và công việc của chúng ta. Từ trợ lý ảo như ChatGPT, Google Assistant cho tới những ứng dụng hỗ trợ công việc văn phòng, giáo dục, y tế, lâm nghiệp... AI đang dần chứng minh vai trò hỗ trợ đắc lực cho con người. Những người mới bắt đầu, cần lưu ý điều gì khi tiếp cận và sử dụng AI, đó là:

Một là, hiểu đúng về AI:

AI (Artificial Intelligence) là công nghệ mô phỏng trí thông minh của con người. Dù rất thông minh, AI hiện nay chỉ hoạt động tốt trong các tác vụ cụ thể (gọi là “Narrow AI”), chưa thể thay thế toàn bộ tư duy con người.

Ảnh minh họa trí tuệ nhân tạo - Nguồn mesh.vn.

Hai là, ứng dụng AI vào thực tiễn: AI là một trợ thủ đắc lực trong công việc, AI ngày càng có tính ứng dụng cao, AI có thể giúp chúng ta các việc như: Viết báo cáo, tóm tắt văn bản, soạn thảo văn bản, dịch thuật; Hỏi - đáp kiến thức, hỗ trợ ôn thi, luyện ngôn ngữ... Đối với lĩnh vực chuyên ngành, ví dụ như đối với ngành lâm nghiệp, AI có thể giúp phân tích ảnh vệ tinh, hỗ trợ giám sát cháy rừng, theo dõi diễn biến rừng, phân tích số liệu kinh tế lâm nghiệp ...

Ba là, những điều cần lưu ý khi sử dụng AI: Nên đặt câu hỏi rõ ràng, cụ thể để AI trả lời chính xác; Dùng AI như công cụ hỗ trợ, không thay thế hoàn toàn con người; Kiểm tra lại thông tin AI cung cấp, không sử dụng một cách mù quáng. Không nên nhập thông tin cá nhân hoặc tài liệu mật vào hệ thống AI; Lạm dụng AI để sao chép nội dung hoặc gian lận học tập; Tin tưởng tuyệt đối vào kết quả AI trả lời mà không kiểm chứng.

Bốn là, đảm bảo đạo đức và bảo mật: Tôn trọng quyền riêng tư, bản quyền nội dung; Không sử dụng AI để tạo, lan truyền thông tin sai lệch; Cần nhắc khi chia sẻ dữ liệu lên các nền tảng AI.

Năm là, một số công cụ AI hữu ích cho người mới bắt đầu:

- **ChatGPT:** Trợ lý ảo toàn năng, giúp tìm ý tưởng, viết nội dung, soạn email, lập kế hoạch hoặc tóm tắt tài liệu một cách tự nhiên;

- **Perplexity AI:** Công cụ tìm kiếm thông minh vượt trội. Thay vì hiển thị danh sách link, AI sẽ đọc, tổng hợp câu trả lời và dẫn nguồn minh bạch;

AI và những ứng dụng thực tế của AI trong đời sống - nguồn husta.vn.

- **Canva AI:** Trực quan và dễ dùng nhất cho người mới. Tích hợp sẵn trong công cụ thiết kế, chỉ cần nhập yêu cầu (văn bản) để tạo ảnh minh họa ngay lập tức;

- **Grammarly:** Công cụ AI kiểm tra lỗi chính tả, ngữ pháp và gợi ý giọng văn khi bạn viết tiếng Anh;

- **Goole Translate:** Công cụ dịch thuật trực tuyến đa ngôn ngữ miễn phí do Google phát triển. Nó cho phép người dùng dễ dàng chuyển đổi văn bản, giọng nói, hình ảnh, tài liệu hoặc trang web giữa hơn 100 ngôn ngữ khác nhau trên toàn thế giới;

Những điều cần lưu ý khi sử dụng AI.

AI là công cụ thông minh, hữu ích - nhưng chỉ thật sự hiệu quả khi được dùng đúng cách. Hãy tiếp cận công nghệ một cách chủ động, có hiểu biết và có trách nhiệm, để AI trở thành “trợ lý” đáng tin cậy của bạn trong công việc và cuộc sống./.

CÁC KỸ NĂNG QUAN TRỌNG KHI SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Kỹ năng viết câu lệnh (Prompt Engineering): Đây là khả năng diễn đạt yêu cầu sao cho trí tuệ nhân tạo (AI) hiểu đúng ý, nó giống như việc bạn đang giao tiếp với một người thông minh nhưng chẳng biết gì về bạn, vì vậy bạn phải mô tả thật rõ ràng điều bạn muốn.

Vấn đề phổ biến nhất của người mới sử dụng AI là đặt các câu lệnh quá mơ hồ. Ví dụ như “Viết cho tôi bài quảng cáo” hoặc “Hãy phân tích cái này giúp tôi”. Những câu lệnh đó khiến AI khó đưa ra đáp án chính xác. Khi bạn không nêu rõ mục tiêu, ngữ cảnh, độ dài hay đối tượng hướng đến, AI sẽ chỉ suy đoán và đưa ra các kết quả chung chung, mơ hồ y như cách bạn đặt câu lệnh.

Việc viết câu lệnh rõ ràng, có thể mất thời gian, nhưng đó mới là cách sử dụng AI hiệu quả. Bạn sẽ tiết kiệm được thời gian chỉnh sửa, giảm số lần phải yêu cầu lại, đồng thời khiến AI hoạt động như một chuyên gia phù hợp với từng lĩnh vực bạn cần hỗ trợ. Một câu lệnh chất lượng còn giúp AI hiểu phong cách cá nhân của bạn, từ đó AI sẽ học tập và cho ra kết quả tự nhiên và chính xác hơn ở lần sau. Để AI trả lời chuẩn hơn, có thể áp dụng một số cấu trúc câu lệnh rõ ràng như:

- Xác định vai trò của AI (ví dụ: chuyên gia marketing, cố vấn giáo dục, nhà phân tích dữ liệu...).
- Mô tả mục tiêu rõ ràng: Bạn muốn AI tạo ra gì? cho ai? dùng trong hoàn cảnh nào?
- Ghi rõ giọng văn, phong cách, hoặc ví dụ mẫu nếu có.
- Tách yêu cầu phức tạp thành nhiều nhiệm vụ nhỏ để AI xử lý tuần tự.
- Cho AI phiên bản bạn đã chỉnh rồi yêu cầu nó tối ưu lại.

Kỹ năng phối hợp cùng AI: Để sử dụng AI hiệu quả, hãy học cách phối hợp cùng AI để khuếch đại năng lực của bạn, giúp bạn tạo ra sản phẩm chất lượng cao với hiệu suất tốt hơn. Một cách luyện kỹ năng hợp tác với AI là coi nó như người đồng thảo luận ý tưởng. Khi bạn nói rõ những gì thích hoặc không thích, AI sẽ nhanh chóng nắm bắt phong cách và cải thiện kết quả qua từng vòng trao đổi. Theo thời gian, AI sẽ trở thành người bạn đồng hành quen thuộc, hiểu bạn muốn gì chỉ với vài câu hướng dẫn.

Thêm một phương pháp thực hành hiệu quả là để AI tạo bản nháp, bạn chỉnh sửa, rồi gửi lại để AI chuẩn hóa nội dung. Quá trình này giống như làm việc với một cộng sự giỏi, vừa học hỏi, vừa cải thiện liên tục. Khi kết hợp nhịp nhàng giữa AI và khả năng của bản thân, bạn sẽ thấy năng suất và chất lượng công việc tăng lên rõ rệt, đồng thời tận dụng tối đa sức mạnh của AI mà không mất đi dấu ấn cá nhân.

Kỹ năng đánh giá và suy luận khi tiếp nhận thông tin: Trong quá trình sử dụng AI, một kỹ năng không thể thiếu là đánh giá thông tin. AI có thể tạo ra câu chữ trôi chảy đến mức khiến bạn tưởng rằng nó “chắc chắn đúng”. Tuy nhiên, thông tin trôi chảy không đồng nghĩa với thông tin chính xác. Các công cụ AI đôi khi bịa đặt dữ liệu, đưa ra các thông tin sai lệch hoặc chứa định kiến, thiên kiến không chính xác chỉ để đáp ứng câu lệnh của bạn.

Dùng AI để thông dịch dòng lệnh trên hệ điều hành Windows.

Vấn đề này càng nghiêm trọng hơn khi bạn sử dụng AI trong các lĩnh vực nhạy cảm như tài chính, pháp lý, y tế, dữ liệu lớn hoặc các quyết định quan trọng. Nếu tin vào câu trả lời đầu tiên mà không kiểm chứng, bạn rất dễ gặp rủi ro lớn, thậm chí có thể gây hậu quả pháp lý hoặc tài chính nghiêm trọng. AI chỉ tổng hợp dữ liệu từ nguồn có sẵn, nó không thể tự nhận biết đâu là đúng tuyệt đối, không có trải nghiệm thực tế và càng không chịu trách nhiệm thay bạn.

Để luyện khả năng đánh giá thông tin, hãy coi câu trả lời của AI như “phiên bản đầu tiên”, chứ không phải kết luận cuối cùng. Bạn nên hỏi lại AI từ góc nhìn khác, yêu cầu nó kiểm tra lại thông tin, hoặc đối chiếu với các nguồn tin đáng tin cậy. Việc này giúp giảm thiểu sai sót và tăng độ tin cậy của thông tin.

Ngoài ra, nên ưu tiên sử dụng AI trong các lĩnh vực mà bạn có kiến thức, để dễ dàng phát hiện những điểm bất hợp lý. Khi hình thành thói quen kiểm chứng và tư duy phản biện, bạn không chỉ sử dụng AI an toàn hơn mà còn khai thác tối đa giá trị của công nghệ này.

Kỹ năng tích hợp AI vào quy trình làm việc:

Vấn đề nhiều người gặp phải là không biết đưa AI vào đâu, hoặc chỉ nhờ AI khi “nhớ ra”, hoặc để AI làm thay hết mọi việc. Điều này dễ dẫn đến sự phụ thuộc, khiến AI trở thành gánh nặng thay vì là đòn bẩy gia tăng năng suất. Bí quyết là tích hợp AI để hỗ trợ từng bước công việc, nhưng vẫn giữ quyền kiểm soát và quyết định cuối cùng.

Một vài ví dụ bạn có thể áp dụng AI vào các phân đoạn cụ thể như:

Nghiên cứu nhanh: nhờ AI tóm tắt tài liệu, rút gọn thông tin, so sánh dữ liệu.

Lên cấu trúc công việc: từ viết bài, lập kế hoạch đến phân tích nhiệm vụ.

Hỗ trợ sáng tạo: AI gợi ý ý tưởng, mở rộng nội dung, đề xuất hướng triển khai mới.

Hoàn thiện sản phẩm: kiểm tra lỗi, tối ưu, chuẩn hóa văn phong, rút gọn nội dung.

Theo dõi và tự động hóa: tạo bảng mẫu, checklist, template để quy trình lặp lại dễ dàng.

Khi bạn biết tích hợp AI đúng cách, nó sẽ trở thành trợ thủ đáng tin cậy, giúp bạn tiết kiệm thời gian, nâng cao chất lượng công việc và tập trung vào những quyết định quan trọng.

Kỹ năng sử dụng AI có trách nhiệm và đạo đức:

Để sử dụng AI một cách có trách nhiệm, cần luôn kiểm chứng thông tin mà AI cung cấp, xem các nội dung có hợp lý, chính xác hay không và tìm thêm nguồn xác nhận đáng tin cậy. Bạn cũng nên bảo vệ quyền riêng tư - tránh nhập các dữ liệu nhạy cảm và cẩn trọng với thông tin cá nhân. Thêm vào đó, việc hiểu rõ các giới hạn của AI cũng rất quan trọng; AI không phải lúc nào cũng đúng và có thể bị sai lệch hoặc thiên lệch do dữ liệu huấn luyện.

Sử dụng AI đúng cách, AI sẽ trở thành trợ thủ đáng tin cậy.

Ngoài ra, cần nâng cao nhận thức về đạo đức công nghệ và cập nhật các quy tắc, luật lệ liên quan đến lĩnh vực bạn đang làm. Khi bạn sử dụng AI một cách có trách nhiệm, không chỉ bảo vệ chính mình mà còn góp phần tạo ra một môi trường công nghệ lành mạnh, minh bạch và bền vững cho xã hội.

Sử dụng AI hiệu quả không chỉ là biết vận hành công cụ, mà là sở hữu tư duy đúng khi làm việc với chúng. Công cụ hôm nay có thể là tốt nhất, nhưng ngày mai sẽ có cái mới mạnh hơn. Chỉ có tư duy của mình, cách đặt câu hỏi, kiểm chứng thông tin và khai thác AI đúng lúc, mới là thứ tạo nên sự khác biệt bền vững./.

Đức Anh

HỆ LỤY KHÓ LƯỜNG KHI "SỐNG ẢO" BẰNG CÔNG NGHỆ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Nguy cơ bị đánh cắp dữ liệu cá nhân (DATA)

Khi bạn cung cấp ảnh chân dung thật cho các ứng dụng chỉnh ảnh trí tuệ nhân tạo (AI), bạn đang tự nguyện dâng "chìa khóa" nhận diện khuôn mặt của mình cho bên thứ ba.

Rủi ro: Các ứng dụng không rõ nguồn gốc có thể thu thập, lưu trữ và bán dữ liệu hình ảnh của bạn cho các mục đích bất chính.

Công cụ cho tội phạm "DEEFAKE"

Đây là mối nguy hiểm lớn nhất! Kẻ xấu có thể sử dụng chính những hình ảnh sắc nét mà bạn đã đăng tải để:

- Ghép ảnh 18+: Tạo ra các nội dung nhạy cảm giả mạo để tống tiền hoặc bôi nhọ danh dự.
- Lừa đảo video call: Sử dụng Deepfake giả dạng bạn để gọi điện vay tiền người thân, bạn bè.

"Mất kết nối" với thực tại

Sống quá ảo trên mạng xã hội dễ khiến chúng ta rơi vào cái bẫy tâm lý:

- Tự ti về ngoại hình thực: Khiến người dùng (đặc biệt là giới trẻ) luôn cảm thấy không hài lòng với bản thân ngoài đời, dẫn đến các vấn đề về sức khỏe tâm thần.

Hình ảnh sống ảo bằng AI.

- Sống trong ảo tưởng: Quá chú trọng vào việc xây dựng một vỏ bọc hoàn hảo nhưng giả tạo, làm mất đi sự chân thật trong các mối quan hệ thực tế.

Khuyến cáo

- Hạn chế cung cấp ảnh cá nhân (đặc biệt là ảnh chụp cận mặt, rõ nét) cho các app AI trôi nổi, không rõ uy tín.
- Đọc kỹ điều khoản sử dụng trước khi nhấn "Đồng ý" truy cập vào kho ảnh.
- Nâng cao cảnh giác: Luôn nhớ rằng hình ảnh trên mạng hiện nay có thể dễ dàng bị can thiệp. Đừng quá tin vào những gì bạn thấy!
- Cài đặt quyền riêng tư: Chỉ nên chia sẻ hình ảnh cá nhân với chế độ bạn bè tin cậy./.

BỐN ĐIỂM MỚI TRONG LUẬT TRÍ TUỆ NHÂN TẠO CỦA VIỆT NAM

Theo Luật Trí tuệ nhân tạo có hiệu lực từ tháng 3, Trí tuệ nhân tạo (AI) cần phân loại theo mức độ rủi ro, nhưng cũng được tạo điều kiện phát triển ở mức cao nhất về khoa học công nghệ.

Luật cũng xác định nguyên tắc cơ bản là AI phục vụ con người, không thay thế thẩm quyền và trách nhiệm của con người và cần bảo đảm duy trì sự kiểm soát và khả năng can thiệp của con người đối với mọi quyết định và hành vi của hệ thống.

AI phải được phân loại mức độ rủi ro

Theo Luật, hệ thống trí tuệ nhân tạo được phân loại theo ba mức rủi ro: cao, trung bình, thấp. Nhà cung cấp tự phân loại trước khi đưa vào sử dụng, dựa trên hướng dẫn kỹ thuật sẽ được ban hành. Trường hợp không xác định được mức độ, họ có thể đề nghị Bộ Khoa học và Công nghệ hỗ trợ.

Khách tham quan một gian hàng robot dùng trong giáo dục, tháng 8/2025.

Ảnh: Lưu Quý

Từ việc phân loại, luật cũng đưa ra các điều khoản để thúc đẩy phát triển và quản lý, đặc biệt với các hệ thống trí tuệ nhân tạo rủi ro cao. Nhà cung cấp cần có trách nhiệm thiết kế hệ thống bảo đảm khả năng giám sát và can thiệp của con người. Họ cũng cần lập, cập nhật và lưu giữ hồ sơ kỹ thuật và nhật ký hoạt động ở mức cần thiết cho việc đánh giá sự phù hợp và kiểm tra sau khi đưa vào sử dụng. Luật nhấn mạnh việc cung cấp thông tin "tương xứng với mục đích kiểm tra" và "không làm lộ bí mật kinh doanh".

Với người sử dụng, việc sử dụng AI rủi ro cao đi kèm trách nhiệm tuân thủ quy trình vận hành, hướng dẫn kỹ thuật và biện pháp bảo đảm an toàn, không can thiệp trái phép làm thay đổi tính năng của hệ thống.

Việc kiểm tra, giám sát sẽ được thực hiện theo mức rủi ro. AI rủi ro cao được kiểm tra định kỳ hoặc khi có dấu hiệu vi phạm; rủi ro trung bình được giám sát thông qua báo cáo, kiểm tra chọn mẫu hoặc đánh giá của tổ chức độc lập; trong khi đó AI có rủi ro thấp chỉ được theo dõi, kiểm tra khi có sự cố, phản ánh hoặc khi cần bảo đảm an toàn, để không làm phát sinh nghĩa vụ không cần thiết.

Đối với hệ thống AI đã được đưa vào hoạt động trước ngày Luật này có hiệu lực, nhà cung cấp và bên triển khai sẽ thực hiện các nghĩa vụ tuân thủ trong vòng 18 tháng với lĩnh vực y tế, giáo dục, tài chính và trong 12 tháng với những lĩnh vực còn lại.

Nội dung AI phải có dấu hiệu nhận biết

Các hệ thống trí tuệ nhân tạo tương tác trực tiếp với con người phải được thiết kế và vận hành để người sử dụng nhận biết, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác. Đây là một phần trong trách nhiệm minh bạch được đề cập trong luật mới.

Ngoài ra, nhà cung cấp cần bảo đảm nội dung âm thanh, hình ảnh, video do hệ thống AI tạo ra được đánh dấu ở định dạng máy đọc theo quy định của Chính phủ. Với bên triển khai, luật yêu cầu có trách nhiệm "thông báo rõ ràng khi cung cấp ra công cộng văn bản, âm thanh, hình ảnh, video được tạo ra hoặc chỉnh sửa bằng trí tuệ nhân tạo", nếu nội dung đó có khả năng gây nhầm lẫn về tính xác thực của sự kiện, nhân vật.

Với nội dung âm thanh, hình ảnh, video tạo hoặc chỉnh sửa bằng AI nhằm mô phỏng, giả lập ngoại hình, giọng nói của người thật hoặc tái hiện sự kiện thực tế, bên triển khai phải gắn nhãn để nhận biết nhằm phân biệt với nội dung thật. Đối với sản phẩm là tác phẩm điện ảnh, nghệ thuật hoặc sáng tạo, việc gắn nhãn quy định tại khoản này được thực hiện theo phương thức phù hợp, bảo đảm không làm cản trở việc hiển thị, trình diễn hoặc thưởng thức tác phẩm.

"Nhà cung cấp và bên triển khai có trách nhiệm duy trì thông tin minh bạch theo quy định tại Điều này trong suốt quá trình cung cấp hệ thống, sản phẩm hoặc nội dung cho người sử dụng", luật nêu.

Hỗ trợ cho người nghiên cứu, phát triển

Luật Trí tuệ nhân tạo dành một chương cho việc phát triển hạ tầng và bảo đảm chủ quyền AI quốc gia. Trong đó, các tổ chức, cá nhân nghiên cứu, phát triển và làm chủ công nghệ AI cốt lõi "được hưởng chính sách ưu đãi và hỗ trợ đặc thù theo quy định của pháp luật".

Để phát triển hệ sinh thái AI trong nước, luật nhấn mạnh tổ chức, cá nhân hoạt động trong lĩnh vực sẽ "được hưởng ưu đãi và hỗ trợ cao nhất" theo quy định pháp luật. Họ cũng được tạo điều kiện tiếp cận hạ tầng, dữ liệu và môi trường thử nghiệm phục vụ nghiên cứu, sản xuất và thương mại hóa sản phẩm, dịch vụ AI.

Doanh nghiệp nhỏ và vừa được hưởng hỗ trợ về chi phí, đào tạo và kết nối thị trường phục vụ phát triển sản phẩm, dịch vụ AI. Các sản phẩm, dịch vụ trí tuệ nhân tạo trong nước cũng được nhà nước ưu tiên sử dụng, theo quy định của pháp luật về đấu thầu.

Camera AI theo dõi giao thông tại Hà Nội. Ảnh: Phạm Chiểu

Nhà nước sẽ thúc đẩy nghiên cứu, phát triển, hoàn thiện và ứng dụng công nghệ AI trong nước, đồng thời hỗ trợ tổ chức, cá nhân phát triển mô hình, thuật toán, phần mềm, phần cứng và công nghệ nền tảng. Các giải pháp tiết kiệm tài nguyên, dễ triển khai và phù hợp điều kiện Việt Nam sẽ được khuyến khích. Việc này được khẳng định nhằm phát triển năng lực nội sinh quốc gia và hệ sinh thái đổi mới sáng tạo về AI; tăng cường hợp tác công tư để làm chủ công nghệ.

Tích hợp nội dung cơ bản về AI từ giáo dục phổ thông

Để phát triển nguồn nhân lực, Luật quy định Nhà nước phát triển nguồn nhân lực AI theo hướng liên thông giữa các cấp học và trình độ đào tạo, bảo đảm hình thành đội ngũ nhân lực chất lượng cao phục vụ nghiên cứu, phát triển, ứng dụng và quản lý AI.

Một trong những điều được nêu trong luật là tích hợp nội dung cơ bản về AI, tư duy tính toán, kỹ năng số và đạo đức công nghệ vào chương trình bắt buộc.

Các cơ sở giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học được khuyến khích xây dựng chương trình đào tạo về AI, khoa học dữ liệu và các chuyên ngành liên quan; khuyến khích hợp tác với doanh nghiệp, viện nghiên cứu và tổ chức quốc tế trong đào tạo, thực tập, nghiên cứu và chuyển giao công nghệ./

ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀO NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN VÙNG

Trong nghiên cứu khoa học về vùng, tri thức, dữ liệu là cơ sở giúp các nhà quản trị hoạch định đường lối phát triển phù hợp với thực tế từng giai đoạn phát triển.

Gần đây, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào nghiên cứu khoa học phục vụ phát triển vùng đang mang lại nhiều kết quả vượt trội, giúp nâng cao năng lực ứng phó của vùng trước những thách thức, biến đổi không ngừng của đời sống kinh tế, xã hội.

Từ năm 2022, Bộ Chính trị đã ban hành sáu nghị quyết về phát triển kinh tế vùng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Theo đó, mỗi vùng gắn với một mục tiêu chiến lược quan trọng khác nhau. Để hoạch định chính sách sát với định hướng Đảng, Nhà nước ta đã đề ra, cần những dữ liệu khoa học tin cậy, chuẩn xác từ đội ngũ các nhà khoa học xã hội và nhân văn. Phương pháp nghiên cứu truyền thống bộc lộ không ít hạn chế khi xử lý khối lượng dữ liệu khổng lồ và phức tạp về các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội và môi trường. Nhờ sự trợ giúp của AI, chất lượng và hiệu suất nghiên cứu được nâng lên rõ rệt.

Nội dung nổi bật mà AI tham gia vào công tác nghiên cứu vùng là phân tích dữ liệu không gian và quan trắc. Các thuật toán giúp phân tích hình ảnh nhằm phát hiện sự thay đổi về sử dụng đất, diện tích rừng qua thời gian. Từ các dữ liệu, AI giúp lập bản đồ và giám sát biến động sử dụng đất một cách hiệu quả. Sự kết hợp giữa hệ thống thông tin địa lý (GIS) và AI mở ra hướng mới trong phân tích không gian phục vụ phát triển vùng.

Ứng dụng nền tảng công nghệ trí tuệ nhân tạo vào việc điều khiển, giám sát giao thông. Ảnh: Minh Quân

Phương pháp này giúp các nhà nghiên cứu phát hiện các cụm vấn đề về địa lý, kinh tế, nhận diện các vùng dễ bị tổn thương về xã hội, cung cấp luận cứ để các nhà quy hoạch xác định khu vực ưu tiên khi hoạch định chính sách. AI cũng có thể dự báo trước nhiều năm về quá trình mở rộng đô thị hay quá trình suy giảm dân số ở một vùng, giúp cho công tác quản lý chủ động thay vì thụ động như trước đây.

Một trong những thách thức lớn trong phát triển vùng hiện nay liên quan đến môi trường và biến đổi khí hậu. AI đang tỏ ra là công cụ rất hữu ích qua năng lực phân tích dữ liệu lớn từ các trạm quan trắc, cảm biến cũng như hình ảnh vệ tinh cung cấp. Việc theo dõi các biến động như mất rừng, xói mòn đất, mở rộng đô thị trở nên dễ dàng, hiệu quả hơn. Điều này có ý nghĩa lớn trong việc bảo vệ hệ sinh thái vùng, khi những chính sách can thiệp được thiết kế nhanh hơn. Chẳng hạn, AI dự báo sớm tình trạng lũ lụt, lở đất sẽ giúp các địa phương làm tốt hơn công tác sơ tán dân và cứu trợ kịp thời.

Với khả năng tích hợp kiến thức liên ngành, AI có thể nhận diện các ngành nghề mới nổi, phân tích và tìm ra lĩnh vực mà một vùng có lợi thế, gợi ý thiết thực cho việc xây dựng cơ cấu ngành nghề phát triển kinh tế địa phương. Ngoài ra, các công cụ AI có thể giúp xử lý ý kiến đóng góp của người dân trên các nền tảng trực tuyến, các diễn đàn, tăng cường tính minh bạch thông tin và khuyến khích sự tham gia của cộng đồng vào công tác hoạch định chính sách.

Việc sử dụng AI trong nghiên cứu khoa học nói chung và nghiên cứu phát triển vùng nói riêng là xu thế không thể đảo ngược. Tuy nhiên, các chuyên gia Viện Khoa học xã hội vùng Trung Bộ và Tây Nguyên khuyến cáo, việc lạm dụng AI có thể làm lệch hướng nghiên cứu của các nhà khoa học.

Các công cụ AI hiện nay được huấn luyện trên lượng dữ liệu khổng lồ từ internet nhưng không phải lúc nào cũng đáng tin cậy. Một số thông tin AI cung cấp thoạt nhìn có vẻ hợp lý nhưng thực chất lại sai lệch với thực tiễn hoặc không được kiểm chứng. Trong khi đó, dữ liệu trong nghiên cứu khoa học phát triển vùng thường đa dạng và không đồng nhất, bao gồm cả dữ liệu định tính và tài liệu tản mạn từ nhiều nguồn khác nhau.

Do vậy, nhà nghiên cứu phải sàng lọc, xác minh dữ liệu AI cung cấp bằng phương pháp kết hợp chặt chẽ tri thức nền tảng, hiểu biết về xã hội, lịch sử, đặc điểm vùng để đánh giá kết quả của AI có hợp lý không. Bởi nếu chủ quan, kết quả nghiên cứu sẽ mất đi độ tin cậy, dẫn đến các khuyến nghị chính sách dựa trên kết quả thiên kiến gây ra những hệ lụy khó lường khi áp dụng trong thực tiễn. AI xét cho cùng chỉ là công cụ, chính con người mới là chủ thể trong nghiên cứu khoa học./.

Báo Nhân dân

HẢI PHÒNG TRIỂN KHAI THI HÀNH LUẬT TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VỚI NHIỀU NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP ĐỒNG BỘ

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành công cụ quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước. Nhằm triển khai hiệu quả các quy định về ứng dụng và quản lý AI, UBND thành phố Hải Phòng đã ban hành Kế hoạch số 117/KH-UBND ngày 09/4/2026 với nhiều nhiệm vụ, giải pháp đồng bộ, thể hiện quyết tâm đưa Luật Trí tuệ nhân tạo vào thực tiễn một cách hiệu quả, an toàn và phù hợp với yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

Theo đó, Kế hoạch xác định rõ các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm gắn với trách nhiệm cụ thể của từng sở, ban, ngành, địa phương; nhấn mạnh yêu cầu tăng cường phối hợp, bảo đảm lộ trình triển khai thống nhất, liên thông trong toàn hệ thống chính quyền. Đó là tổ chức truyền thông, phổ biến, giáo dục pháp luật, tập huấn về nội dung Luật và các văn bản quy định chi tiết thi hành Luật: Thành phố sẽ phối hợp với các bộ, ngành Trung ương xây dựng tài liệu chuẩn hóa, tổ chức hội nghị, tọa đàm, tập huấn cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; Phối hợp với Báo và Phát thanh, truyền hình Hải Phòng thực hiện các chuyên mục, chương trình, tin, bài phổ biến và các hình thức khác theo quy định của pháp luật về phổ biến, giáo dục pháp luật phù hợp với từng đối tượng cụ thể; Phối hợp với Công an thành phố tuyên truyền, phổ biến về các phương thức, thủ đoạn tội phạm lợi dụng AI để lừa đảo chiếm đoạt tài sản; tuyên truyền, phổ biến các quy định xử phạt vi phạm hành chính thuộc lĩnh vực an ninh mạng liên quan đến AI; Tổ chức tuyên truyền, phổ biến nội dung Luật đến toàn thể cán bộ, công chức, viên chức và người lao động trong cơ quan, đơn vị mình. Lồng ghép nội dung phổ biến Luật trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, họp dân cư hoặc các sự kiện chính trị - xã hội tại địa phương. Nội dung tuyên truyền được thiết kế phù hợp với từng nhóm đối tượng, gắn với thực tiễn địa phương; chú trọng cảnh báo các hành vi lợi dụng AI như công nghệ giả mạo (deepfake) để lừa đảo, vi phạm pháp luật.

Cùng với đó, thành phố sẽ rà soát toàn diện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến Luật Trí tuệ nhân tạo. Các sở, ngành chủ động đánh giá, đề xuất sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc ban hành mới văn bản thuộc lĩnh vực quản lý, bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với quy định của Luật. Sở Khoa học và Công nghệ được giao làm đầu mối tổng hợp, tham mưu UBND thành phố và báo cáo Bộ Khoa học và Công nghệ đối với các nội dung vượt thẩm quyền.

Bên cạnh đó, thành phố cũng xác định nhiệm vụ tích cực tham gia góp ý xây dựng các văn bản quy định chi tiết thi hành Luật do Trung ương ban hành, như các Nghị định, Quyết định liên quan đến phát triển AI, danh mục dữ liệu, hệ thống trí tuệ nhân tạo rủi ro cao và khung đạo đức quốc gia về trí tuệ nhân tạo. Đây là cơ sở quan trọng để bảo đảm việc triển khai Luật phù hợp với thực tiễn địa phương.

Robot tích hợp công nghệ AI hỗ trợ thực hiện thủ tục hành chính tại Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Tứ Minh, thành phố Hải Phòng.

Trong nhóm nhiệm vụ về quản lý nhà nước, Hải Phòng tập trung rà soát, cập nhật và triển khai các chương trình, kế hoạch phát triển trí tuệ nhân tạo gắn với Chiến lược quốc gia; lồng ghép mục tiêu, nhiệm vụ về trí tuệ nhân tạo vào chiến lược phát triển ngành, lĩnh vực và địa phương. Đồng thời, tham gia xây dựng chương trình phát triển nguồn nhân lực AI, triển khai các quy định về an toàn, quản lý rủi ro, điều kiện ứng dụng AI trong từng ngành, lĩnh vực.

Đáng chú ý, thành phố sẽ tổ chức phân loại các hệ thống AI trên cơ sở hồ sơ kỹ thuật; triển khai áp dụng tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và các chính sách khuyến khích phát triển AI theo hướng an toàn, tin cậy và có trách nhiệm.

Đẩy mạnh xây dựng, kết nối và khai thác hiệu quả cơ sở dữ liệu phục vụ AI, bảo đảm liên thông với cơ sở dữ liệu quốc gia, tuân thủ các tiêu chuẩn kỹ thuật và yêu cầu an toàn thông tin. Thành phố cũng nghiên cứu phát triển các cụm liên kết AI, trung tâm đổi mới sáng tạo, thu hút đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật phục vụ phát triển lĩnh vực này.

Công tác kiểm tra, giám sát việc thi hành Luật được xác định là nhiệm vụ xuyên suốt, với sự tham gia của các sở, ngành và địa phương, nhằm kịp thời phát hiện, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai. Đồng thời, các cơ quan, đơn vị có trách nhiệm tiếp nhận, xử lý kiến nghị, đề xuất của tổ chức, cá nhân; bảo đảm đầy đủ các điều kiện cần thiết để thi hành Luật.

Thực hiện triển khai thi hành Luật Trí tuệ nhân tạo theo Kế hoạch số 117/KH-UBND của UBND thành phố Hải Phòng thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của thành phố trong việc xây dựng môi trường pháp lý đồng bộ, hiện đại và an toàn cho phát triển AI. Với nhiều nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp toàn diện, Hải Phòng đang từng bước khẳng định vai trò tiên phong trong chuyển đổi số và phát triển công nghệ cao. Đây sẽ là nền tảng quan trọng giúp thành phố thúc đẩy đổi mới sáng tạo, nâng cao hiệu quả quản trị và phát triển kinh tế - xã hội bền vững trong thời đại số./

HẢI PHÒNG TIÊN PHONG ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Hải Phòng đang từng bước khẳng định vai trò tiên phong trong ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI).

Ứng dụng AI trên nhiều lĩnh vực

Ứng dụng AI hỗ trợ giải quyết công việc cho nhiều cán bộ, công chức ở xã Tứ Kỳ, thành phố Hải Phòng.

Chỉ vài năm trước, AI còn là khái niệm xa vời, chủ yếu xuất hiện trong nghiên cứu hoặc phim viễn tưởng. Còn hiện nay, AI trở thành phần quen thuộc trong đời sống, từ điện thoại thông minh, ứng dụng dịch thuật đến hỗ trợ công việc hằng ngày.

Xu hướng này diễn ra rõ nét khi nhiều doanh nghiệp trên địa bàn chủ động đưa AI vào sản xuất, kinh doanh. Công ty TNHH Mạnh Toàn Plastic ở xã Nguyên Giáp ứng dụng AI Copilot để tự động hóa tổng hợp dữ liệu, phân tích thông tin, hỗ trợ ra quyết định, đồng thời dùng chatbot AI tương tác khách hàng, phản hồi hàng trăm yêu cầu mỗi ngày. Ông Vũ Đức Mạnh, Tổng Giám đốc công ty cho biết: "Số hóa quy trình giúp công ty tiết kiệm thời gian, chi phí và nâng cao chất lượng công việc, tạo lợi thế cạnh tranh".

AI cũng hiện diện ở khu vực hành chính công, thay đổi mạnh mẽ phương thức làm việc. Thành phố tập huấn ứng dụng AI cho 100% cán bộ, công chức, hướng dẫn kỹ năng sử dụng các công cụ như ChatGPT, Gemini, Notion, Gamma... để soạn thảo văn bản, lập báo cáo, quản lý công việc và hỗ trợ quyết định. Chị Đào Thùy Linh, công chức Phòng Văn hóa - Xã hội xã Vĩnh Lại chia sẻ: "AI hỗ trợ tôi rất nhiều trong lập kế hoạch và xử lý công việc chuyên môn".

Lĩnh vực giáo dục cũng ghi nhận chuyển biến tích cực. Cuộc thi "Tuổi trẻ Đất Cảng - Tư duy số chạm AI" năm 2026 lan tỏa công nghệ tới học sinh. Trong gần 3 tháng kể từ thời điểm phát động, cuộc thi thu hút nhiều em tham gia xây dựng ý tưởng, sản phẩm, giải pháp AI vào học tập và đời sống, bám sát chủ đề ứng dụng cao như AI học đường, AI vì cộng đồng, kết hợp AI với STEM, Robot...

Từ doanh nghiệp, trường học đến cơ quan quản lý và người dân, AI đang hiện diện trong mọi lĩnh vực, không chỉ thay đổi công nghệ mà còn chuyển đổi tư duy, đặt nền tảng cho kinh tế tri thức và đổi mới sáng tạo. Phó Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ Vũ Đại Thắng khẳng định, AI trở thành công cụ đột phá, phần không thể thiếu trong chiến lược phát triển của mọi tổ chức, doanh nghiệp và địa phương.

Đột phá từ cơ chế, chính sách

Nhận thức được vai trò của AI trong phát triển kinh tế - xã hội, Hải Phòng chủ động xây dựng cơ chế, chính sách để đón đầu xu thế, tạo động lực tăng trưởng dài hạn.

Một điểm nhấn là chính sách thu hút nhân tài trong các lĩnh vực mũi nhọn như điện tử, bán dẫn và AI giai đoạn 2025 - 2030. Chuyên gia, nhà khoa học được hỗ trợ 100 triệu đồng khi về làm việc tại thành phố; những cá nhân có thành tích nghiên cứu, phát triển nhận thưởng 60 triệu đồng cho mỗi bằng sáng chế trong nước và 120 triệu đồng cho bằng sáng chế được cấp tại Hoa Kỳ, Nhật Bản hoặc châu Âu.

Diễn đàn Chuyển đổi số thành phố Hải Phòng năm 2025 thu hút nhiều người trẻ tham gia.

Chính sách phát triển nhân lực chất lượng cao trong vi mạch, AI, công nghệ số là bước đi chiến lược, khẳng định quyết tâm đi trước, đón đầu, hướng tới trở thành trung tâm nhân lực chất lượng cao của Việt Nam trong các ngành này.

Hải Phòng cũng chú trọng hoàn thiện hành lang pháp lý. Từ ngày 1/3/2026, Luật Trí tuệ nhân tạo có hiệu lực trên toàn quốc, tạo cơ sở để địa phương triển khai ứng dụng AI bài bản, hiệu quả. Tuy nhiên, theo các chuyên gia, việc chưa chuẩn hóa dữ liệu, thiếu cơ chế thử nghiệm (sandbox) và liên kết viện - trường - doanh nghiệp là những hạn chế cần khắc phục.

Thành phố đang tập trung vào 4 hướng đột phá: xây dựng cơ chế sandbox thử nghiệm chính sách; kiến tạo hạ tầng số, phát triển công nghiệp bán dẫn; thu hút nguồn lực quốc tế, hình thành quỹ đầu tư mạo hiểm; phát triển “vườn ươm tri thức và tài năng thực chiến”, đào tạo và trọng dụng nhân tài công nghệ.

AI đang trở thành động lực cốt lõi cho tăng trưởng kinh tế số, giúp Hải Phòng vươn lên trung tâm kinh tế số năng động, hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới./.

Nguyễn Thảo

NGƯỜI TRẺ HẢI PHÒNG CHỦ ĐỘNG ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀO THỰC TIỄN

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành công nghệ có sức ảnh hưởng sâu rộng tới mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Không nằm ngoài xu thế đó, người trẻ tại Hải Phòng đang cho thấy khả năng thích ứng nhanh, chủ động tiếp cận và ứng dụng AI vào học tập, công việc cũng như hoạt động cộng đồng. Sự năng động, sáng tạo và tinh thần ham học hỏi của thế hệ trẻ đã góp phần đưa AI trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực trong thời đại số.

AI - xu hướng công nghệ tất yếu của thời đại

Trong khoảng vài năm trở lại đây, AI không còn là khái niệm xa lạ mà đã dần hiện diện trong cuộc sống hằng ngày. Từ các ứng dụng hỗ trợ tìm kiếm thông tin, tạo nội dung, thiết kế hình ảnh, dựng video cho đến phân tích dữ liệu, AI đang giúp con người tối ưu hóa thời gian và nâng cao hiệu suất làm việc.

Sự phát triển mạnh mẽ của các nền tảng như OpenAI với sản phẩm ChatGPT, hay các công cụ AI tạo hình ảnh, giọng nói, video đã tạo nên “làn sóng” công nghệ mới trên toàn cầu. Điều này buộc lực lượng lao động trẻ phải thay đổi tư duy, chủ động cập nhật kỹ năng để không bị tụt lại phía sau. Tại Hải Phòng, nhiều bạn trẻ nhanh chóng nắm bắt xu hướng, xem AI như một “trợ lý số” giúp nâng cao chất lượng học tập và công việc.

Chủ động ứng dụng AI vào thực tiễn

Một trong những lĩnh vực mà người trẻ Hải Phòng ứng dụng AI một cách mạnh mẽ là công tác truyền thông và sáng tạo nội dung. Chị Trần Ngọc Trang - người làm trong lĩnh vực truyền thông cho biết đã bắt đầu sử dụng AI từ năm 2023 để hỗ trợ công việc. Các công cụ như ChatGPT hay Grok giúp chị lên ý tưởng, viết nội dung và tổng hợp tài liệu nhanh hơn rất nhiều so với trước đây.

Đại biểu tham dự Vòng chung kết cuộc thi “Tuổi trẻ Đất Cảng - Tư duy số Chạm AI”.

Nếu trước kia việc xây dựng nội dung có thể mất nhiều giờ, thì nay chỉ cần vài phút với sự hỗ trợ của AI. Tuy nhiên, người trẻ vẫn nhận thức rõ rằng AI chỉ là công cụ hỗ trợ, còn con người mới là yếu tố quyết định trong việc kiểm soát chất lượng, sáng tạo và hoàn thiện sản phẩm. Điều này cho thấy giới trẻ Hải Phòng không phụ thuộc hoàn toàn vào công nghệ mà biết khai thác AI theo hướng thông minh, hiệu quả và có trách nhiệm.

Không chỉ trong công việc cá nhân, AI còn được người trẻ Hải Phòng ứng dụng tích cực trong hoạt động đoàn thể và tuyên truyền xã hội.

Anh Nguyễn Văn Phương Tuấn, Bí thư Đoàn xã Đường An cho biết việc sử dụng AI đã thay đổi cách làm việc của cán bộ đoàn. Từ thực tế đó, anh triển khai mô hình “Bạn và tôi cùng trang bị AI”, nơi mỗi đoàn viên vừa học vừa chia sẻ kiến thức. Mô hình hướng tới việc đưa AI trở thành công cụ gần gũi, dễ tiếp cận và có trách nhiệm trong đời sống. “Trước kia, có những việc phải mất vài giờ để hoàn thành. Nay chỉ cần vài cú click chuột là xong. Quan trọng là mình phải làm chủ công cụ”, anh Tuấn chia sẻ. Theo anh Tuấn, việc ứng dụng AI giúp cán bộ đoàn tiết kiệm đáng kể thời gian xử lý công việc, đồng thời nâng cao hiệu quả truyền thông.

Đặc biệt, trong công tác tuyên truyền bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và HĐND các cấp nhiệm kỳ 2026-2031, nhiều cơ sở đoàn tại Hải Phòng đã sử dụng AI để tạo các video hỏi đáp ngắn gọn, trực quan và sinh động. Thay vì những bài viết dài, khó tiếp cận, các sản phẩm ứng dụng AI giúp người dân dễ dàng nắm bắt thông tin cần thiết về quyền và nghĩa vụ bầu cử. Đây là minh chứng rõ nét cho việc người trẻ biết tận dụng công nghệ mới để đổi mới phương thức tuyên truyền, nâng cao hiệu quả tiếp cận cộng đồng.

Sự phát triển của AI cũng đặt ra nhiều thách thức đối với việc làm và kỹ năng nghề nghiệp như chủ động học tập để thích nghi với thị trường lao động. Theo Diễn đàn Kinh tế Thế giới, năm 2025 có khoảng 85 triệu việc làm có thể bị thay thế bởi AI, nhưng đồng thời sẽ xuất hiện khoảng 97 triệu việc làm mới trong tương lai.

Cũng theo tập đoàn nghiên cứu tư vấn hàng đầu thế giới McKinsey cho thấy khoảng 60% công việc hiện nay có thể được tự động hóa một phần và 30% việc làm toàn cầu sẽ chịu tác động vào năm 2030. Tại Việt Nam, khoảng 60% công ty hàng đầu đã ứng dụng AI trong tuyển dụng và đào tạo.

Các đội tham gia Vòng chung kết cuộc thi “Tuổi trẻ Đất Cảng - Tư duy số Chạm AI”.

Trước thực tế đó, người trẻ Hải Phòng không lựa chọn tâm lý e ngại mà chủ động học hỏi để thích nghi. Nhiều bạn trẻ tham gia các cộng đồng học AI như “Bình dân học AI”, “AI for Vietnam Education”, “Biệt đội Trắng đen 4.0” để trao đổi kinh nghiệm và cập nhật kiến thức mới trong quá trình ứng dụng AI và thực tiễn cuộc sống. Việc

Đội thi CVANOVAI - Trường THCS Chu Văn An đạt giải nhất Vòng chung kết cuộc thi “Tuổi trẻ Đất Cảng - Tư duy số Chạm AI”.

học AI hiện nay không chỉ dừng ở thao tác sử dụng công cụ mà còn bao gồm gồm kỹ năng phân tích, phản biện, kiểm chứng thông tin và tư duy sáng tạo. Đây chính là những yếu tố giúp người trẻ nâng cao năng lực cạnh tranh trong môi trường lao động hiện đại.

Cơ hội và yêu cầu đặt ra đối với người trẻ trong thời đại AI

AI mở ra nhiều cơ hội lớn cho thanh niên Hải Phòng như: Nâng cao hiệu suất học tập và làm việc; Tiếp cận kho tri thức rộng lớn; Tạo ra nhiều ngành nghề mới liên quan đến công nghệ số; Thúc đẩy sáng tạo và khởi nghiệp. Tuy nhiên, bên cạnh cơ hội là không ít thách thức. Nếu quá phụ thuộc vào AI, người trẻ có thể suy giảm khả năng tư duy độc lập, kỹ năng giao tiếp hoặc sáng tạo cá nhân. Ngoài ra, tình trạng thông tin giả, nội dung sai lệch do AI tạo ra cũng đặt ra yêu cầu về khả năng kiểm chứng thông tin và sử dụng công nghệ có trách nhiệm. Vì vậy, để tận dụng tốt AI, người trẻ Hải Phòng cần: Không ngừng học hỏi kỹ năng số; Rèn luyện tư duy phản biện; Nâng cao khả năng sáng tạo; Chủ động thích nghi với sự thay đổi của công nghệ; Sử dụng AI đúng mục đích, đúng pháp luật và có đạo đức. Đồng thời, các cơ quan, tổ chức và nhà trường cũng cần tăng cường tập huấn kỹ năng AI, tạo môi trường học tập hiện đại để hỗ trợ thanh niên phát triển toàn diện trong thời kỳ chuyển đổi số.

Sự nhanh nhạy trong việc tiếp cận và ứng dụng AI cho thấy người trẻ Hải Phòng đang từng bước khẳng định vai trò tiên phong trong công cuộc chuyển đổi số. Với tinh thần năng động, sáng tạo và chủ động học hỏi, thế hệ trẻ không chỉ tận dụng AI để nâng cao hiệu quả công việc mà còn góp phần lan tỏa tri thức công nghệ tới cộng đồng. Trong tương lai, nếu biết khai thác AI đúng hướng, người trẻ Hải Phòng sẽ có thêm nhiều cơ hội phát triển bản thân và đóng góp tích cực cho sự phát triển của thành phố trong thời đại số./.

Lê Tuấn

THẬN TRỌNG KHI SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC

Sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI) đang tạo ra những thay đổi sâu rộng trong nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội, đặc biệt là giáo dục. AI mang đến nhiều cơ hội đổi mới phương pháp giảng dạy, hỗ trợ học tập và nâng cao hiệu quả quản lý giáo dục. Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích nổi bật, việc ứng dụng AI cũng đặt ra không ít thách thức liên quan đến đạo đức, chất lượng học tập, tính trung thực và sự phát triển toàn diện của người học. Vì vậy, việc sử dụng AI trong giáo dục cần được thực hiện một cách thận trọng, có kiểm soát và đúng mục đích để bảo đảm AI trở thành công cụ hỗ trợ hiệu quả, thay vì làm giảm vai trò của con người trong quá trình giáo dục.

AI đang thay đổi giáo dục hiện đại

Trong những năm gần đây, AI đã được ứng dụng ngày càng rộng rãi trong môi trường giáo dục, nhiều nền tảng học tập thông minh có khả năng cá nhân hóa nội dung học tập theo năng lực của từng học sinh, sinh viên. Các công cụ AI hỗ trợ giáo viên trong việc xây dựng bài giảng, chấm điểm, quản lý lớp học và phân tích kết quả học tập. Đồng thời, người học cũng có thể sử dụng AI để tìm kiếm thông tin, dịch thuật, luyện ngoại ngữ, giải bài tập hay phát triển kỹ năng tự học.

AI góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục nhờ khả năng xử lý dữ liệu nhanh chóng và cung cấp nguồn tri thức phong phú. Đặc biệt, trong bối cảnh chuyển đổi số và học trực tuyến phát triển mạnh, AI đã trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực cho cả người dạy và người học. AI còn tạo điều kiện thúc đẩy giáo dục mở, giúp người học tiếp cận kiến thức thuận lợi hơn, không bị giới hạn bởi không gian và thời gian. Đây được xem là xu hướng tất yếu của giáo dục hiện đại trong thời đại công nghệ số. Ngày 15 tháng 12 năm 2025, Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quyết định Khung nội dung thí điểm giáo dục trí tuệ nhân tạo cho học sinh phổ thông số 3439/QĐ-BGDĐT. Khung nội dung giáo dục AI cho học sinh được phát triển dựa trên 04 mạch kiến thức chính, tương ứng với 04 miền năng lực, hoà quyện và bổ trợ cho nhau, bao gồm: tư duy lấy con người làm trung tâm, đạo đức AI, các kỹ thuật và ứng dụng AI, thiết kế hệ thống AI. Hiện nay nhiều địa phương, nhất là những thành phố lớn, những tỉnh có truyền thống về giáo dục chất lượng cao đã ứng dụng AI ngày một rộng rãi hơn vào việc giảng dạy, học tập trong nhà trường. Thậm chí, có địa phương đã ứng dụng AI trong hoạt động giáo dục học sinh tiểu học.

Những rủi ro khi sử dụng AI thiếu kiểm soát trong giáo dục.

Mặc dù mang lại nhiều lợi ích, việc sử dụng AI trong giáo dục nếu thiếu thận trọng có thể dẫn đến nhiều hệ lụy đáng lo ngại.

AI đang thay đổi mạnh mẽ giáo dục hiện đại.

Trước hết, AI có thể làm suy giảm khả năng tư duy độc lập và sáng tạo của người học. Nhiều học sinh, sinh viên hiện nay có xu hướng phụ thuộc vào các công cụ AI để làm bài tập, viết bài luận hoặc giải quyết vấn đề mà không thực sự hiểu bản chất kiến thức. Nếu lạm dụng AI, người học dễ hình thành tâm lý học đối phó, thiếu chủ động và giảm năng lực tư duy phản biện.

Bên cạnh đó, AI không phải lúc nào cũng cung cấp thông tin chính xác. Một số hệ thống AI có thể đưa ra dữ liệu sai lệch, thiếu kiểm chứng hoặc không phù hợp với chương trình học. Nếu người học tiếp nhận thông tin một cách thụ động mà không có sự kiểm tra, đối chiếu, sẽ dẫn đến hiểu sai kiến thức và ảnh hưởng đến chất lượng học tập.

Một vấn đề đáng quan tâm khác là nguy cơ gian lận học đường. Việc sử dụng AI để làm bài kiểm tra, viết tiểu luận hoặc hoàn thành nhiệm vụ học tập thay cho bản thân có thể làm mất đi tính trung thực trong giáo dục. Điều này không chỉ ảnh hưởng đến kết quả đánh giá mà còn tác động tiêu cực đến đạo đức và ý thức học tập của học sinh, sinh viên.

Ngoài ra, AI còn đặt ra những lo ngại liên quan đến quyền riêng tư và bảo mật dữ liệu. Các nền tảng AI thường thu thập thông tin người dùng để phân tích và cải thiện hệ thống. Nếu không được quản lý chặt chẽ, dữ liệu cá nhân của học sinh, giáo viên có thể bị lộ lọt hoặc sử dụng sai mục đích.

Vai trò của giáo viên trong thời đại AI

Sự xuất hiện của AI không làm mất đi vai trò của giáo viên mà ngược lại càng đòi hỏi giáo viên phải đổi mới phương pháp giảng dạy và nâng cao năng lực công nghệ.

Giáo viên cần trở thành người định hướng, hướng dẫn học sinh sử dụng AI đúng cách, biết chọn lọc thông tin và phát triển kỹ năng tư duy độc lập. AI có thể hỗ trợ cung cấp kiến thức, nhưng không thể thay thế hoàn toàn vai trò truyền cảm hứng, giáo dục đạo đức, kỹ năng sống và giá trị nhân văn của người thầy.

Trong môi trường giáo dục hiện đại, giáo viên cần kết hợp hài hòa giữa công nghệ và phương pháp giáo dục truyền thống. Việc ứng dụng AI phải phục vụ mục tiêu nâng cao chất lượng học tập, chứ không phải thay thế quá trình rèn luyện tư duy và kỹ năng của người học.

Đồng thời, các cơ sở giáo dục cũng cần xây dựng quy định cụ thể về việc sử dụng AI trong học tập và giảng dạy. Việc ban hành các nguyên tắc đạo đức, quy chuẩn sử dụng AI sẽ góp phần hạn chế tình trạng lạm dụng công nghệ trong giáo dục.

Một số giải pháp sử dụng AI an toàn và hiệu quả trong giáo dục

Để AI phát huy hiệu quả tích cực trong giáo dục, cần triển khai đồng bộ các giải pháp phù hợp.

Trước hết, cần nâng cao nhận thức của học sinh, sinh viên về lợi ích và rủi ro của AI. Người học phải hiểu rằng AI chỉ là công cụ hỗ trợ, không thể thay thế hoàn toàn khả năng tư duy và sáng tạo của con người.

Bên cạnh đó, các nhà trường cần tăng cường giáo dục kỹ năng số, kỹ năng kiểm chứng thông tin và đạo đức sử dụng công nghệ. Đây là yếu tố quan trọng giúp học sinh sử dụng AI một cách văn minh, có trách nhiệm.

Các cơ quan quản lý giáo dục cũng cần xây dựng hành lang pháp lý phù hợp nhằm quản lý việc ứng dụng AI trong trường học. Việc kiểm soát nội dung, bảo mật dữ liệu và ngăn chặn gian lận học tập cần được quan tâm đặc biệt.

Ngoài ra, cần khuyến khích phát triển các nền tảng AI phục vụ giáo dục theo hướng minh bạch, an toàn và lấy con người làm trung tâm. AI nên được thiết kế để hỗ trợ phát triển năng lực học tập, thay vì tạo ra sự phụ thuộc công nghệ.

Cần giáo dục cho học sinh, sinh viên về lợi ích và rủi ro của AI.

AI đang mở ra nhiều cơ hội đổi mới cho ngành giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học trong thời đại số. Tuy nhiên, nếu sử dụng thiếu kiểm soát hoặc lạm dụng công nghệ, AI có thể gây ra nhiều hệ lụy đối với chất lượng giáo dục và sự phát triển của người học. Vì vậy, việc sử dụng AI trong giáo dục cần được thực hiện một cách thận trọng, có định hướng và đặt con người làm trung tâm, nhằm phát huy tối đa lợi ích của công nghệ nhưng vẫn bảo đảm giá trị cốt lõi của giáo dục./.

Hải Anh

CÁC NGUYÊN TẮC CƠ BẢN TRONG HOẠT ĐỘNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO LÀ GÌ?

Nguyên tắc cơ bản trong hoạt động trí tuệ nhân tạo (AI) là: Lấy con người làm trung tâm; bảo đảm quyền con người, quyền riêng tư, lợi ích quốc gia, lợi ích công cộng và an ninh quốc gia; tuân thủ Hiến pháp và pháp luật.

- AI phục vụ con người, không thay thế thẩm quyền và trách nhiệm của con người. Bảo đảm duy trì sự kiểm soát và khả năng can thiệp của con người đối với mọi quyết định và hành vi của hệ thống AI; an toàn hệ thống, an ninh dữ liệu và bảo mật thông tin; khả năng kiểm tra và giám sát quá trình phát triển và vận hành hệ thống AI.

- Bảo đảm công bằng, minh bạch, không thiên lệch, không phân biệt đối xử và không gây hại cho con người hoặc xã hội; tuân thủ chuẩn mực đạo đức và giá trị văn hóa Việt Nam; thực hiện trách nhiệm giải trình về các quyết định và hệ quả của hệ thống AI.

- Thúc đẩy phát triển AI xanh, bao trùm và bền vững; khuyến khích phát triển và ứng dụng các công nghệ AI theo hướng sử dụng hiệu quả năng lượng, tiết kiệm tài nguyên và giảm tác động tiêu cực đến môi trường./.

MỘT SỐ QUAN NIỆM SAI LẦM VỀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO?

Có rất nhiều quan niệm sai lầm về trí tuệ nhân tạo (AI) kể từ thời điểm nó bắt đầu quá trình phát triển của mình. Có thể kể đến một số quan niệm sai lầm sau:

AI không cần con người: Quan niệm sai lầm đầu tiên về AI là nó không cần con người. Trên thực tế, mỗi hệ thống dựa trên AI đều phụ thuộc vào con người ở một khía cạnh nào đó, và sẽ luôn là như vậy. Chẳng hạn, nó cần dữ liệu do con người thu thập để tìm hiểu về dữ liệu.

AI nguy hiểm với con người: AI vốn dĩ không nguy hiểm với con người, và nó vẫn chưa đạt đến mức siêu AI hay AI mạnh để có thể thông minh hơn con người. Bất kỳ công nghệ mạnh mẽ nào cũng không thể gây hại nếu nó không bị lạm dụng.

AI đã đạt đến giai đoạn đỉnh cao: Chúng ta vẫn còn cách rất xa giai đoạn đỉnh cao của AI, và sẽ mất một hành trình rất dài để con người có thể phát triển AI đạt đến mức đỉnh.

AI sẽ chiếm mất công việc của bạn: Một trong những nhầm lẫn lớn nhất là AI sẽ chiếm mất hầu hết các công việc. Trên thực tế, nó đang mang lại cho chúng ta nhiều cơ hội hơn với các vị trí việc làm mới./.

NHỮNG ƯU, NHƯỢC ĐIỂM CỦA TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG ĐỜI SỐNG?

Các ưu điểm: Hoạt động liên tục 24/7, không cần nghỉ; Dễ mở rộng quy mô sử dụng; Tính chính xác cao, giảm sai sót; Hỗ trợ an toàn trong môi trường rủi ro; Tự động xử lý công việc lặp lại, đơn điệu; Nâng cao trải nghiệm người dùng; Ra quyết định công bằng, không thiên vị cá nhân; Thúc đẩy đổi mới sáng tạo; Tăng năng suất và hiệu quả công việc; Mở rộng khả năng tiếp cận tri thức; Thu hẹp khoảng cách giữa doanh nghiệp nhỏ và lớn.

Dù mang lại nhiều lợi ích, AI cũng tiềm ẩn những rủi ro đáng cần nhắc nếu không được sử dụng đúng cách.

nhieu vào AI khiến người dùng mất khả năng phản xạ linh hoạt khi có sự cố.

Rủi ro về sai sót và mất kiểm soát: AI không luôn chính xác và lỗi nhỏ có thể dẫn đến hậu quả lớn: Tạo thông tin sai lệch (hallucination): AI đôi khi “bịa đặt” vì hoạt động theo xác suất; Lỗi lan rộng nguy hiểm: Trong hệ thống vận hành liên tục, lỗi AI có thể gây gián đoạn lớn; Giảm phản biện & chủ động: Người dùng dễ mất tư duy phản biện nếu quá tin tưởng vào AI.

Tác động xã hội và đạo đức: AI đặt ra nhiều lo ngại về công bằng, việc làm và nguy cơ bị lạm dụng: Gây mất việc làm ở các vị trí lặp lại nếu không có đào tạo lại; Gia tăng khoảng cách số: Nhóm yếu thế dễ bị tụt lại nếu không được hỗ trợ; Nguy cơ bị khai thác: Lừa đảo công nghệ cao, hay thuật toán thiên vị.

Bảo mật dữ liệu là một trong những nhược điểm của AI.

Quyền riêng tư và môi trường: Sự phát triển nhanh của AI đặt ra nhiều vấn đề mới: xâm phạm dữ liệu cá nhân: AI có thể thu thập và xử lý thông tin mà người dùng không kiểm soát được; Tiêu hao năng lượng lớn, nhất là AI tạo sinh, gây áp lực lên hạ tầng và môi trường./

CÁCH KHẮC PHỤC HIỆU QUẢ KHI CHATGPT LỖI, PHẢN HỒI CHẬM

Dưới đây là cách khắc phục khi người dùng gặp tình trạng ChatGPT phản hồi chậm hoặc bị gián đoạn.

1. Tắc nghẽn máy chủ

ChatGPT hoạt động dựa vào sức mạnh tính toán từ các server. Khi quá nhiều người truy cập cùng lúc, hệ thống dễ bị quá tải, dẫn đến chậm trễ phản hồi.

Người dùng có thể truy cập lại vào thời điểm khác. Đồng thời, theo dõi trạng thái hệ thống tại status.openai.com để biết khi nào dịch vụ hoạt động ổn định.

2. Lỗi từ phía người dùng

Trình duyệt quá tải cache, kết nối mạng yếu, hoặc dùng VPN chậm có thể làm giảm tốc độ phản hồi từ ChatGPT.

Người dùng nên thường xuyên kiểm tra, xóa bộ nhớ cache và lịch sử duyệt web, chuyển sang thiết bị hoặc trình duyệt khác, tạm tắt VPN để cải thiện tốc độ kết nối.

3. Mô hình trí tuệ nhân tạo (AI) phức tạp

ChatGPT dùng các mô hình tiên tiến như GPT-4 Turbo, vốn xử lý lượng thông tin lớn nên mất nhiều thời gian tạo ra phản hồi. Có thể tối đa hóa tốc độ phản hồi bằng cách viết câu lệnh rõ ràng, ngắn gọn.

4. Nhu cầu truy cập cao của người dùng miễn phí

Người dùng ChatGPT miễn phí có thể nhận được tốc độ phản hồi chậm hơn so với người dùng trả phí.

Nếu cần sử dụng ChatGPT thường xuyên, người dùng nên nâng cấp gói sử dụng để cải thiện tốc độ phản hồi.

5. Lỗi tạm thời gián đoạn hệ thống

ChatGPT có thể bị ảnh hưởng bởi lỗi nội bộ hoặc gián đoạn (downtime), như vụ sập hệ thống toàn cầu ngày 10.6.2025 vừa qua kéo dài hàng giờ.

Trong trường hợp này, người dùng buộc phải chờ nhà sản xuất khắc phục. Hoặc người dùng có thể chuyển sang sử dụng các AI khác như Google Gemini, Microsoft Copilot hoặc Claude./.

LỢI ÍCH CỦA VIỆC DOANH NGHIỆP ÁP DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO LÀ GÌ?

Với hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, trí tuệ nhân tạo (AI) cũng có những lợi ích nhất định, cụ thể như:

AI mở ra cơ hội đổi mới mô hình kinh doanh, cá nhân hóa dịch vụ và nâng cao năng lực cạnh tranh cho doanh nghiệp.

Giảm thời gian lao động: Nếu như sử dụng sức lao động của một nhân công, trong vòng 8 tiếng doanh nghiệp chỉ có thể sản xuất được một số lượng sản phẩm nhất định, thì khi sử dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo, doanh nghiệp có thể tạo ra lượng sản phẩm tương đương chỉ trong một phần ba số giờ. Có được điều này là do AI đã tự động hóa một số khâu, giảm bớt thao tác của con người và rút ngắn quy trình làm việc.

Giảm thiểu các lỗi của con người: Trong quá trình làm việc, con người không tránh khỏi các lỗi gây ra do bị ảnh hưởng bởi sức khỏe, tâm lý... cũng như rất nhiều yếu tố ngoại cảnh tác động khác. Tuy nhiên, khi sử dụng AI, tất cả những vấn đề này sẽ không còn nữa. Do đó, tình trạng phát sinh lỗi trong quá trình lao động cũng được giảm thiểu đáng kể.

Tự động hóa các công việc lặp lại: Do được lập trình bằng công nghệ, AI có thể giúp các doanh nghiệp tự động hóa các công việc lặp đi lặp lại, giải phóng nhân lực và thời gian cho doanh nghiệp.

Nâng cao năng suất: Khi sử dụng AI, thời gian làm việc ít đi, chất lượng công việc được đảm bảo tốt hơn thì dĩ nhiên, năng suất lao động cũng được nâng cao hơn rất nhiều.

Dịch vụ chăm sóc khách hàng tốt hơn: Ngày nay, AI đã đạt được đến mức độ thấu hiểu nhu cầu của người dùng thông qua việc phân tích các hành vi. Do đó, các doanh nghiệp đã tận dụng AI để nâng cao chất lượng của dịch vụ chăm sóc khách hàng./.

SINH VIÊN SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO THẾ NÀO CHO ĐÚNG?

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang dần trở nên phổ biến và hỗ trợ đắc lực cho quá trình học tập của sinh viên. Tuy nhiên, việc phụ thuộc quá mức hoặc sử dụng AI thiếu chọn lọc có thể dẫn đến những hệ quả khó lường. Dưới đây là những một số gợi ý:

Học sinh, sinh viên không phụ thuộc hoàn toàn vào AI, vẫn cần phát triển kỹ năng tư duy độc lập.

- Sử dụng các phần mềm tin cậy: Chat GPT, Gemini, Claude ...;
- Đưa ra các câu lệnh chuẩn xác;
- Sử dụng AI có chọn lọc, tránh lạm dụng;
- Chỉ nên coi AI như một công cụ hỗ trợ ban đầu để xây dựng đề cương, sau đó tự mình nghiên cứu sâu và phát triển ý tưởng./.

CÁC DOANH NGHIỆP CẦN LƯU Ý GÌ KHI SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO?

Khi quyết tâm ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào các hoạt động sản xuất, kinh doanh, các doanh nghiệp cần lưu ý đến một số vấn đề sau:

An ninh mạng: Điều quan trọng bạn cần biết rằng, AI không phải là “bất khả chiến bại”. Một số tác vụ mà AI thực hiện có thể bị thao túng hoặc bị tin tặc tấn công.

Tuân thủ quy tắc: Trong quá trình áp dụng trí tuệ nhân tạo, doanh nghiệp cần tuân thủ nghiêm ngặt các quy tắc. Một trong những quy tắc quan trọng nhất chính là bảo mật thông tin.

Quyền riêng tư cá nhân: Dữ liệu được coi như “nguyên liệu đầu vào” của AI, giúp AI học được cách tư duy và hành động như con người. Chính vì vậy, các doanh nghiệp cần lưu ý về bảo vệ quyền riêng tư cá nhân, tránh thu thập dữ liệu trái phép./.

SINH VIÊN CẦN TRANG BỊ KỸ NĂNG GÌ ĐỂ SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO HIỆU QUẢ?

Sinh viên cần kỹ năng đặt câu hỏi rõ ràng, cụ thể (prompt engineering), chọn lọc thông tin và đánh giá độ chính xác của nội dung do AI gợi ý. Không nên tin tưởng tuyệt đối vào AI mà cần kiểm chứng thông tin từ nhiều nguồn. Ngoài ra, sinh viên cần hiểu nguyên tắc đạo đức khi sử dụng AI, tránh gian lận học thuật và vi phạm bản quyền./.